

Årsredovisning 2012 för NEDRE DALÄLVENS INTRESSEFÖRENING

Styrelsen för Nedre Dalälvens Intresseförening får härmed avge redovisning för räkenskapsåret 2012, föreningens tjugosjätte verksamhetsår.

Förvaltningsberättelse

Koncernförhållande

Koncernen omfattar förutom Nedre Dalälvens Intresseförening även det helägda dotterbolaget Nedre Dalälvens utvecklingsaktiebolag (NEDAB). Med ett gemensamt arbetsnamn benämns föreningen och bolaget Nedre Dalälvsamarbetet, förkortat NeDa. Nära kopplat till NeDa är den egna juridiska personen Leader Nedre Dalälven, ideell förening. NeDa:s VD är även verksamhetsledare i Leader. NeDa och Leader delar även på andra kansli- och kontorsresurser. Denna förvaltningsberättelse omfattar även verksamheter inom NEDAB.

Allmänt om verksamheten

Nedre Dalälvens Intresseförening bildades den 12 juni 1986. Kansli inrättades i Gysinge.

Det geografiska verksamhetsområdet sträcker sig från Säter till havet vid Älvkarleby. Sett från älvperspektiv är området ca 17 mil långt.

NeDa har till uppgift att med utgångspunkt från Nedre Dalälvens unika och höga natur- och kulturmiljökvaliteter samt det centrala och strategiska läget i landet verka för att:

- övergripande ge regionen en positiv profilering
- gagna medlemmarna
- utveckla turismen
- bidra till inflyttning av hushåll och företag

Utvecklingsarbetet skall ske med beaktande av de areella näringarnas intressen, natur-, kultur- och miljöintressen samt medlemmarnas övriga intressen

Årets verksamhet

Med utgångspunkt från av stämman fastlagd affärsplan och av styrelsen beslutad verksamhetsplan bedrevs arbetet genom marknadsföring, inklusive utveckling av kontakter och projektverksamhet som gagnar medlemmarna och regionen. Föreningen har vidare initierat eller deltagit i projekt som är värdefulla för regionens och medlemmarnas utveckling.

Styrelsemöten

Under året har ovanligt många styrelsemöten ägt rum (7st) med anledning av finansieringsfrågan för fortsatt myggbekämpning.

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Ordförande: Lars Sundström, LRF

Ordinarie ledamöter

För kommuner

Lars Isacson,	Avesta kommun
Anna Karin Dahl	Hedemora kommun
Marie Wilén	Heby kommun, <i>2:e vice ordförande</i>
Peter Kärnström	Sandvikens kommun <i>1:e vice ordförande</i>
Inga-Lil Tegelberg	Älvkarleby kommun
Jonas Nyberg	Tierps kommun

För mark- och vattenägare

Roland Grönkvist	Bergvik Skog AB
Lars Sundström	LRF, <i>ordförande</i>

För övrigt näringsliv

Liselotte Östblom,	Gysinge Kafé Nyfiket
Leif Öster	Dalagård AB

Suppleanter

För kommuner

Jörgen Edsvik	Gävle kommun,
Alaittin Temur	Sala kommun
Lars-Evert Dahlberg	Säters kommun
Inga-Lil Tegelberg	Älvkarleby kommun

För mark- och vattenägare

Peter Altzar	Fortum Generation AB
Bengt Brunberg	Korsnäs AB

För övrigt näringsliv

Hans Hansson	Älvkarleby Konferens & Turisthotell
Torbjörn Hägglund	Äventyrarna AB

Auktoriserade revisorer har varit Mats Vestling, KPMG med Andreas Sund KPMG som suppleant. **Lekmannarevisorer** har varit Lotta Zetterlund, LRF och Conny Rönnholm, Tierps kommun.

Valberedningen har bestått av Helen Lundell, Heby kommun, Kjell Rosén, Hedemora kommun och Jan Bendrik, Älvkarleby kommun med Helen Lundell som sammankallande.

Verkställande direktör är sedan 1986 Kalle Hedin.

Antalet anställda i föreningen och dotterbolaget NEDAB, uppgick i slutet av 2012 till 9,2 årsarbetare fördelade på 14 personer, varav 3,6 årsarbetare i föreningen och 5,6 i bolaget. I det närliggande Leader Nedre Dalälven fanns 2,8 årsarbeten fördelat på 8 personer.

Medlemmarna utgjordes under 2012 av:

Avesta Industristad AB, Avesta kommun, Bergvik Skog AB, Bjurfors Hotell & Konferens, Centrumtryck AB, Dalagård AB, Dala Husby Hotell & Restaurang, Fortum Generation, Garpenbergs Intressenter AB, Gävle kommun, Heby kommun, Hedemora kommun, Korsnäs AB, Nyfiket, LRF, Sala kommun, Sala Sparbank, Sandvikens kommun, Sjöviks Folkhögskola, Stora Enso Fors AB, Sveaskog, Swedbank, Sätters kommun, Söderfors Herrgård AB, Tierps kommun, Vattenfall AB, Älvkarleby kommun, Älvkarleby Konferens och Turisthotell, Äventyrarna AB och Östa Camping.

Övergripande arrangemang

Årsstämman

Årsstämman, som i vanlig ordning var välbesökt, ägde rum den 11 maj på Bjurfors Hotell & Konferens. Som värd för stämman hälsade Lars Isacson, ordförande i kommunstyrelsen i Avesta, alla varmt välkomna och Avesta kommun bjöd på stämmolunchen. Efter lunchen besöktes Verket i Koppardalen, Avesta kommuns stora kultursatsning. Därefter fortsatte programmet med besök på Dalagård och Muddus Hjortron.

Studieresa till Schweiz och norra Italien

Inom ramen för samarbetet mellan Nedre Dalälven och Pomoväst i sydvästra Finland genomfördes den 11-15 oktober en studieresa till Schweiz och norra Italien. Temana för studieresan var biosfärområden, miljöfrågor, turism, närproducerat och leaderarbetet. Totalt deltog 41 personer, 31 från Nedre Dalälven och 10 från Pomoväst. Utförlig reserapport finns på www.nedredalalven.se

Framtidsseminarium

Hävd av Nedre Dalälvens älvängar – ekonomiska och ekologiska möjligheter.

Seminarieret hölls den 22-23 november inom ramen för rubricerade projekt inom Nedre Dalälvens Intresseförenings i nära samarbete med Länsstyrelsernas projekt regional landskapsstrategi. Drygt 40 personer deltog från kommuner, markägare, regionala organ m.fl. Projektets syfte är att bidra till utökad hävd av älvängar och liknande områden genom att förbättra möjligheterna att få intäkter från den biomassa som kan skördas på dessa marker. I det långsiktiga syftet ingår också att främja hävd av älvängar i form av bete som ett alternativ eller komplement till slätter. Nyligen utförda studier har också visat att produktionen av mygglarver är lägre på hävdade än på ej hävdade översvämmade marker. I myndigheters yttranden och i regeringens slutgiltiga beslut om bekämpning av stickmyggor framhålls att det är viktigt att arbetet med att finna mer långsiktiga lösningar och alternativ till bekämpning med VectoBac G fortsätter. Hävden av älvängar är ett sådant arbete.

Årsavslutning/Julträff

Den 14 december var medlemmarna m.fl. inbjudna till sedvanlig informell årsavslutning i Flottarkojan i Gysinge.

Skogstemadag

Tillsammans med närmast berörda intressenter påbörjades under hösten planering för en temadag våren 2013 om kommersiell bärplockning. Detta mot bakgrund av händelser under sommaren och hösten i bl.a. Mehedeby.

Biosfärområde Älvlandskapet Nedre Dalälven

Bakgrund

Biosfärområden är områden med särskilt höga natur- och kulturmiljövärden som utses av Unesco:s program Man and the Biosphere (MAB). Biosfärområden ska:

- Gynna de boende i området genom social och ekonomisk utveckling
- Värna den biologiska mångfalden.
- Vara modellområden för hållbar utveckling.
- Vara arenor för forskning och utbildning.

Nedre Dalälven utsågs till biosfärkandidat 2006 efter att ha genomgått en nationell granskning och bedömdes ha goda möjligheter att uppfylla kraven för biosfärområden. Nästa steg var att arbeta fram en ansökan till Unesco. Besked om utnämning till biosfärområde kom 2011, vilket innebar att Biosfärområde Älvlandskapet Nedre Dalälven blev Sveriges tredje biosfärområde. Nedre Dalälvens Intresseförening är huvudman för biosfärområdet. Cristina Ericson Turstam är biosfärkoordinator. I verksamhet deltar även bl.a. Kalle Hedin och Bengt Gyldberg.

Biosfärområde är ett starkt internationellt varumärke och det förstärker det befintliga Nedre Dalälvsarbetet över läns- och kommungränser. Biosfärkontorets uppgift är att samla verksamheter och projekt under ”biosfärparaplyet” och stödja lokala initiativ kring hållbar utveckling.

Verksamhet 2012

Biosfärambassadörer

Biosfärambassadörernas uppgift är att informera om biosfärområdet till sin omgivning. Ambassadörerna är personer som är anställda av kommunerna och andra organisationer, inom turism och övrigt näringsliv. Det finns ca 20 biosfärambassadörer fördelat på 1-5 personer per kommun. Här följer exempel på vad de olika grupperna av biosfärambassadörer valt att lyfta fram som biosfärverksamhet i respektive kommun/kommuner under 2012.

Biosfärambassadörer Säter:

Utveckling av Säterdalen:

En förstudie om utvecklingen av Säterdalen har gjorts under hösten.

Biosfärambassadörer Hedemora:

Utveckling av Hovranområdet

Ett antal personer från Hedemora har gjort ett studiebesök i Oset, Örebro, för att se hur man där utvecklat ett våtmarksområde i anslutning till staden. Idé finns om en förstudie för en skötsel- och utvecklingsplan för Hovranområdet.

Kalle Hedin, NeDa, och Johan Backlin, ordf. i Husby-Hedemora fiskevårdsområde, hade halvdag på Hovran den 18 juni med kommunalråden Ulf Hansson och Gun Drugge samt kommunens biosfärambassadör Barbro Sterner. Dagen handlade om biosfärområdet och informations- och utvecklingsmöjligheter i Hovranområdet.

Biosfärambassadörer Avesta:

Hemvändardagarna i augusti

Till hemvändardagarna tog man fram en informationsfolder med en kort text om vad biosfärområdet är, kombinerat med en karta över kommunens ”smultronställen” avseende natur- och kulturmiljöer att besöka på egen hand.

Biosfärambassadörer Heby:

Utveckling av Biosfärum Gröna Kunskapshuset

Cia Holmberg har anställts för att utveckla Biosfärum Gröna Kunskapshuset, hon började första augusti. En styrgrupp finns sedan tidigare och har verkat under året.

Hebymässan i augusti med biosfärinteraktion och aktiviteter på Biosfärum Gröna Kunskapshuset.

Biosfärambassadörer Tierp och Älvkarleby:

Forskning, ekosystemtjänster

Ett viktigt forskningsområde är vattenreglering och hur man kan göra det på ett miljöanpassat sätt. En ekosystemtjänst som vi har är svämplanet med våtmarkerna som fungerar som en svamp, viktigt att vi bevarar dess funktion. Emilia Lalander som forskar om energi från strömmande vatten kontaktas. Viktigt är att få upp laxen i Båtforsområdet.

Forskning

MAB workshop på Stockholms Resilience Centre i maj på temat forskning inom biosfärområden i Sverige. Kalle Hedin, Cristina Ericson Turstam och Anders Telénus var med från vårt område.

Anna Olsson och Emil Sandström, forskare från SLU, har på uppdrag av Naturvårdsverket skrivit en rapport om bildandet av svenska biosfärområden.

Marina Elbakidze, forskare från SLU Skinnskatteberg, har gjort en jämförande studie av biosfärområden i Sverige och Ukraina.

Forskargruppen med deltagare från omgivande universitet och högskolor arbetar aktivt för att få forskningsresurser till området och förlägger studiebesök och fältarbeten till området.

Mässor och övriga informationsinsatser

Medverkan skedde vid Vildmarksmässan i mars och Hebymässa i augusti.

Information skedde på Fullmäktigemöte i Heby kommun och av Kalle Hedin i God morgon Heby. NeDa:s framtidsseminarium i Bjurfors med ca 45 deltagare. Genom en dynamisk gruppprocess där markägare, djurägare, entreprenörer, länsstyrelser, kommuner m.fl. deltog lades grunden för verksamhet och inriktning för det nya projektet ”Hävda av älvängar – ekonomiska och ekologiska möjligheter”.

Regionala landskapsstrategier för Nedre Dalälven

Inom ramen för Länsstyrelsernas projekt regional landskapsstrategi har vi bl.a. aktivt deltagit i samverkansgrupp och referensgrupp.

Biosfärum

Deltagit i styrgruppen för Gröna Kunskapshuset för att utveckla ett Biosfärum som informations- och besökscentrum för biosfärområdet.

Konferenser och workshops:

Anders Telénius deltog för vår räkning i Nord MAB konferens i början av november.
Svenska MAB och internationell MAB konferens i Gränna om ekosystemtjänster i september,
Cristina Ericson Turstam
Ekoturism i Lundsbrunn, Johanna Färdigh.

Dialog kring biosfärområden

Generaldirektörerna för Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen inbjöd till dialog kring biosfärområden: Biosfärsområden som arenor för hållbar utveckling 26 oktober
Syftet med mötet var att samtala kring hur biosfärsområden och andra landskapsinitiativ kan användas i vårt gemensamma arbete för hållbar utveckling. Cristina Ericson Turstam representerade Älvlandskapet Nedre Dalälven.

Besök i andra biosfärområden

Cristina Ericson Turstam besökte Fuerteventura, Spanien i samband med semester.
Vid invigning av Blekinge arkipelag och Östra Vätterbranterna deltog Cristina Ericson Turstam. I samarbete med Leader Nedre Dalälven gjorde en grupp på 40 personer studiebesök till biosfärområdena Entlebuch i Schweiz och Ticino i norra Italien.

Studiebesök hos oss i Nedre Dalälven

Bl.a. agronomstuderande från SLU, Ovanåkers kommun inför förstudie för biosfärområde Voxnadalen, Upplandsstiftelsen och tvådagars studieresa av NAMSA (Naturhistoriska museer)

Hävd av älvängar

Ett av biosfärområdets viktigaste mål är att medverka till att behålla det öppna landskapet. Som en del i detta bedrivs inom NeDa en studie om att förbättra hävd av älvängar och liknande områden genom affärsmässiga möjligheter för användning av den biomassa som kan skördas på dessa marker. En ökad hävd skulle kunna innebära både affärsmässiga, miljömässiga och naturvårdande positiva effekter samt även bidra till minskad myggförekomst.

Projekt och uppdrag

Myggbekämpningen

Organisation för verksamheten

NEDAB är huvudman för bekämpningen med VD som ansvarig under styrelsen. Vid NeDa-kontoret har i övrigt Kia Olofsdotter omfattande administrativa uppgifter, bl.a. inhämtande av godkännande för bekämpning från markägare (2008 fastigheter 2012).

Därtill finns personal, fyra heltider, stationerad vid Uppsala Universitet både genom anställning i NEDAB och avtal mellan NEDAB och Uppsala Universitet. Verksamheten som bedrivs från Uppsala Universitet leds av Dr Jan O. Lundström som bl.a. upprättar ansökningar om nödvändiga tillstånd och dispenser för bekämpningen, svarar för utformning av

monitoring och egenkontroll samt leder personalen som består av Dr Martina Schäfer (GIS-ansvarig), Thomas Persson Vinnersten (ekolog), Pernilla Wahlqvist (ekologassistent) samt extrainkallad fältpersonal sommartid. Den praktiska verksamheten med riktad biologisk bekämpning av översvämningsmyggor utförs i huvudsak av Jan Lundström och Martina Schäfer, med bistånd av Thomas Persson Vinnersten och Pernilla Wahlqvist. Verksamheten med monitoring av stickmyggor sköts i huvudsak av Pernilla Wahlqvist och verksamheten med egenkontroll sköts i huvudsak av Thomas Persson Vinnersten.

Inom NeDa pågår diskussion om NeDa:s roll efter projektidens slut 2012.

Verksamheten under 2012

Ansökningar om dispens, tillstånd och godkännande från markägare samt anmälan till kommuner och länsstyrelser

Ansökningar om dispenser för år 2012 gällande spridning från helikopter samt tillstånd för spridning i Natura 2000-områden färdigställdes i alla sina delar inklusive MKB och sändes av NEDAB till Kemikalieinspektionen under slutet av 2011. Kemikalieinspektionen överlämnade ärendet till Naturvårdsverket i början av januari 2012.

Under januari 2012 färdigställdes och sändes dessutom fyra dispensansökningar till Länsstyrelsen i Gävleborg län, två ansökningar till Länsstyrelsen i Dalarna, en ansökan till Heby kommun, tre ansökningar till Länsstyrelsen i Uppsala län och en ansökan till Länsstyrelsen i Västmanlands län angående bekämpning i naturreservat och i nationalpark. Efter godkännandet av VectoBac G för bekämpning krävs dessutom skriftlig anmälan till alla berörda sju kommuner och fyra länsstyrelser, vilket färdigställdes och sändes under vårvintern 2012. Av erfarenhet vet vi att markägarens godkännande krävs för att utföra bekämpning så därför försäkrade vi oss om att samtliga markägare svarat på vår förfrågan.

Egenkontroll ett krav för dispenser och tillstånd

Tillstånd beviljades till större delen av de sökta områdena, men förenades med ett krav att genomföra uppföljningsprogram.

Utförd bekämpning under 2012

Sommaren 2012 präglades av mycket regn och högt vattenstånd i Dalälven med flera myggproducerande översvämnningar.

Mellan maj och augusti utfördes fyra bekämpningsinsatser mot översvämningsmygg.

Bekämpningsinsatserna 2 och 3 omfattade inga områden inom skyddade områden.

Totalt bekämpades översvämningsmygglarver inom 5253 ha under sommaren 2012.

Monitoring av vuxna stickmyggor och egenkontroll av andra insekter

Monitoringprogrammet för vuxna stickmyggor utfördes vecka 19 till vecka 37 och visade att 2012 var en sommar med väldigt varierade mängder stickmyggor i områden längs Nedre Dalälven. Fångsterna i de totalt 38 CDC-fällorna ger oss en bra överblick över myggsituationen varannan vecka under hela säsongen. Vår myggredovisning och myggprognos varje udda vecka på hemsidan (www.mygg.se) är dessutom mycket uppskattad av befolkningen.

Redovisningen av bekämpningsinsatserna skickades in till berörda myndigheter under september 2012.

Regeringsuppdrag kring myggen

I samband med Miljöministerns presskonferens i Gysinge den 5 maj 2010 gav han två regeringsuppdrag för att på kort och lång sikt minska myggproblemen med även andra metoder än med Bti. Naturvårdsverket fick uppdraget att undersöka möjligheterna att genom ändrad vattenreglering minska problemen. Länsstyrelsen i Gävleborgs län fick ett liknande uppdrag att redovisa hur arbetet med landskapsstrategier bl.a. ifråga om hävd av öppna ekosystem kan bidra till att begränsa myggförekomsten.

Samverkansgrupp om vattenreglering kopplad till bekämpning av stickmygg.

Naturvårdsverket överlämnade uppgiften att vara sammankallande och ordförande till NeDa:s VD. I samverkansgruppen ingår företrädare för Fortum, Vattenfall, Vattenregleringsföretagen, Naturvårdsverket, SMHI, Länsstyrelsen Gävleborg, Länsstyrelsen Uppsala och NEDAB.

Mötena har främst handlat om möjligheterna att genom vattenreglering undvika högvatten som skapar myggkläckning. Framför allt har möjligheterna undersökts att reglera med hjälp av Siljan som är det i särklass största magasinet. Tanken har därvid varit att Siljan skulle kunna buffra den oreglerade Västerdalälven för att undvika mindre sommaröversvämningar som ger myggkläckning.

Under 2012 har möte med samverkansgruppen ägt rum den 22 mars.

Nationella turistfiskeprojektet/Swedenfishing.com

Vid sidan av myggbekämpningen är detta NeDa:s största uppdrag. Verksamheten kunde påbörjas den 1 mars 2010 efter ett års förstudie.

Bakgrunden till projektet är att Sverige har fantastiska förutsättningar för utländsk fisketurism. Europamarknaden är mycket stor med över 50 miljoner fiskeintresserade. Sannolikt är fisketurism det enskilda segment inom turismen som har de bästa förutsättningarna, att locka européer till Sverige. För landsbygdsutveckling kan, rätt hanterat, den utländska fisketurismen innebära nya företag, jobb och ökat underlag för servicenäringen.

Därmed skulle fisketurismen från Europa kunna spela en ännu större roll för turismutvecklingen och tillika landsbygdsutvecklingen i Sverige än vad den gör i dag. Behovet av produktutveckling är dock stort. Oftast är det inte utbudet av tillräckligt bra fiskevatten som är svagheten i produkten. Istället ligger bristerna i mottagningsapparaten och känsla för vad marknaden önskar i fråga om logi, service och utrustning. Ofta saknas också grundläggande kunskaper om fisket som sådant hos entreprenören/företaget, likaså förståelsen för att olika gäster kan ha helt skilda uppfattningar om hur fisket ska bedrivas beroende på varifrån de kommer.

Projektarbetet med att förbättra och förädla de fantastiska förutsättningar som Sverige har sker genom bl.a. följande åtaganden:

- Skapa och sköta en webbportal på 10 språk med information om respektive fiskedestinationer/-anläggningar, inkl länkar till de boknings- och säljkanaler som anläggningarna arbetar med. Se vidare www.SwedenFishing.com
- Genomföra visningsresor till deltagande fiskedestinationer/-anläggningar för utländska researrangörer inom fiske.

- Bearbeta utländsk press och media. Bjuda in dem för reportageresor, gärna i samarbete med arrangörer, agenter och Visit Sweden.
- Delta på branschmässor i olika europeiska länder för att öka kunskapen om varumärket och därmed Sverige som alternativ till konkurrentnationer som bl. a. Irland och Norge.
- Produktutveckling genom kontakter med befintliga och nytillkomna fiskedestinationer/-anläggningar inom medverkande leaderområden för att förmedla de krav och önskemål olika marknader har
- Stimulera fiskedestinationer/-anläggningar att arbeta med nya säsonger och nischer för att nå målgrupper som därmed ger företagen möjlighet till ökad beläggning.

Grunden för projektet är ett samarbete mellan Svenska leaderområden som satsar på företagande och entreprenörskap genom fisketurism, Jordbruksverket centralt och Visit Sweden, f.d. Sveriges Turistråd. Nedre Dalälvens Intresseförening är samordnare av projektet som hittills har en totalbudget på 10 milj kr.

Vid utgången av 2012 hade 23 leaderområden från Skåne till Lappland anslutit sig. Vid årsskiftet fanns 121 företag presenterade på www.SwedenFishing.com och ännu fler är på väg in. Båda dessa kvantitativa mått överträffar med råge målsättningarna i projektplanen som var 15-16 leaderområden och 60-talet företag. Projektet pågår under åren 2010-2014 och har under året i olika former arbetat med att se på förutsättningar för övergång i ny organisationsform efter projektiden.

NeDa:s VD är ordförande i projektet, Henrik Thomke är projektledare, Johan Hedin är webbutvecklare och Henrik Larsson arbetar med kontakter med områdena, marknadsföring m.m.

Marknadsanpassad logi

NeDa engagerades fortlöpande i den förstudie i LRF:s regi som undersökte intresset att investera i av marknaden efterfrågad turistlogi. Under 2011 t.o.m. 2013 har verksamheten övergått i ett fullskaligt projekt i LRF:s regi finansierat av Leader Nedre Dalälven, där NeDa är fortsatt aktivt engagerat. Projektet har nära koppling till bestämmelserna om strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära läge, s.k. LIS-områden. Projektets mål är att 20 hus som motsvarar marknadens krav ifråga om standard och läge ska uppföras som resultat av projektet.

Medverkan i externa organ

Under året har NeDa deltagit i en lång rad sammankomster och utredningsgrupper rörande regionens eller delar av regionens utveckling, bl.a:

Dalälvens Vattenvårdsförening/Dalälvens Vattenråd

VD ingår sedan starten 1990 i styrelsen för Dalälvens Vattenvårdsförening vars huvuduppgift är att genom ett omfattande kontrollprogram svara för fortlöpande recipientkontroll i hela Dalälvens avrinningsområde och dess mynningsområde. Medlemmar utgörs av alla kommuner inom avrinningsområdet och större industrier.

Dalälvens Vattenvårdsförening har påtagit sig att vara huvudman för det nybildade Dalälvens Vattenråd (en följd av EU:s vattendirektiv), i vars styrgrupp VD utsetts ingå.

Under året tog VD initiativ till och medarrangerade Vattenrådsmöte med fokus på fiske. Mötet ägde rum på Älvkarleby Turist och Konferenshotell den 26 april med drygt 40 deltagare från kommuner, företag och organisationer.

Skötselråd för Nationalparken/naturum och naturreservat
NeDa företräder de fyra berörda kommunerna i skötselrådet för Färnebofjärdens Nationalpark.

Regionala landskapsstrategier för Nedre Dalälven
Inom ramen för Länsstyrelsernas projekt regional landskapsstrategi för att finna alternat till myggbekämpning med Bti.

Leader Nedre Dalälven

I princip hela Sveriges landsbygd består av 63 leaderområden som verkar för stärkt ekonomi på främst landsbygden. Leader ingår i Landsbygdsprogrammet och finansieras med 40 % från EU, 30 % från staten och 30 % från andra offentliga organ, i huvudsak från kommunerna. Leader beslutar om stöd till bra utvecklingsprojekt. Leader Nedre Dalälven är en egen juridisk person. För att stöd ska beviljas kräver Leader Nedre Dalälven, förutom ifråga om ungdomsprojekt, att målet med projekten är att skapa nya arbetstillfällen/företag och/eller inflyttning.

Totalbudgeten för Leader Nedre Dalälven uppgår till drygt 50 milj. kr för sjuårsperioden 2008-2014 (medlen kan användas in på 2015)

Geografiskt omfattar Leader Nedre Dalälven kommunerna Säter, Hedemora, Avesta, Sala, Heby, Tierp (del av), Älvkarleby samt socknarna Hedesunda i Gävle kommun och Österfärnebo i Sandvikens kommun. De större samhällena är helt eller delvis undantagna. Antalet invånare uppgår till ca 65 000 inv.

Leader Nedre Dalälven leds av LAG, Lokal aktionsgrupp (styrelse), bestående av 21 ledamöter, 7 från vardera ideell, offentlig och privat sektor samt därtill 2 suppleanter från vardera sektorn. Främsta uppgiften för LAG är att fatta beslut om projektansökningar. Ordförande är Helena Åkerberg Hammarström, Sätters kommun och vice ordförande Maria Lewis privata sektorn. Verksamhetsledare är NeDa:s VD och kanslipersonalen i övrigt delar också sina tjänster mellan Leader Nedre Dalälven och NeDa.

Under år 2012 beslutade LAG om stöd till 16 st. nya projekt med totalt 5,3 milj. kr och 15 st. omprövningar med 3,1 milj. kr. Vid utgången av året var alla tillgängliga medel reserverade genom projektbeslut till 75 st. beviljade projekt. Därutöver fanns tre projekt på väntelista för att få del av återflöden från avslutade projekt. Mer information om Leader Nedre Dalälven finns på www.leader-nedredalalven.org

Projektet Turismsamverkan

De enskilda turistverksamheter som finns i området har var för sig inte tillräckliga resurser att nå ut med sina budskap till marknaden. Nedre Dalälven har så höga kvalitéter och goda förutsättningar att området och dess enskilda aktörer har förutsättningar att nå förutom den svenska marknaden även utlandsmarknaden.

I början av 2009 startades i NeDa:s regi projektet Turismsamverkan med stöd från Leader Nedre Dalälven och medfinansiering från medverkande turismintressenter. Starten föregicks av bl.a. fyra avstämningsmöten med ansvariga för turism och marknadsföring i NeDa-kommunerna, hotellen, annat boende och andra turistföretag. Även rollfördelningen mellan turistföretagen, ideella intressenter och offentliga intressenter klargjordes genom dessa möten. Utöver denna interna avstämning har även underlag inhämtats genom personliga kontakter med researrangörer från de för Nedre Dalälven speciellt viktiga marknaderna.

Med dessa utgångspunkter är målet att öka antalet sysselsatta inom turismen och dess spridningseffekter till andra servicenäringar samt att i övrigt bidra till en attraktiv och rik bygd till gagn för bofasta och möjligheterna att få fler inflyttade hushåll och företag. Detta ska operativt åstadkommas genom:

- Upprätthållande och samordning av ett nätverk av affärsmässiga turistföretag och kommunala turistfunktioner
- Webbaserad marknadsföring med bokningsservice
- Deltagande i strategiska mässor
- Visningsresor
- Program och reportage i media
- Bearbetning av och marknadsföring via researrangörer, resebyråer, agenter, mm.
- Produktutveckling och utbildningsinsatser genom NeDa samt uppdrag till NeDa

NeDa:s nedanstående insatser inom turism har i huvudsak skett genom projektet Turismsamverkan. Inom projektet har under 2012 från NeDa medverkat VD, projektledare Henrik Thomke, webbutvecklare Johan Hedin, handläggare Johanna Färdigh och NeDa:s ekonomipersonal.

Marknadsföring

Turism

Inom ramen för NeDa:s turismverksamhet sker

- a) marknadsföring i Sverige och Europa gentemot såväl semesterturism som affärsturism
- b) stöd till produktutveckling avseende hela skalan från mycket småskalig verksamhet till etablerade anläggningar samt geografiskt sammanhållna områden
- c) i NeDa:s egen regi, i samverkan med turistentreprenörer, direkt insäljning och genomförande av arrangemang för i första hand affärsturism och även utländsk semesterturism
- d) bokning och förmedling av enskilda produkter i området
- e) handfast hjälp med att planera och lägga in upplevelser och logi i onlinebokningssystem, vilket även ger möjlighet till integrering på företagarens egen hemsida.

NeDa:s aktiva roll som incoming operatör (c-e ovan) har flera syften, bl.a.

- att fungera som kvalitetssäkrare genom att optimalt ta tillvara kundens önskemål
- att stödja medlemmar med mat och logi i insäljning och genomförande
- att, ifråga om affärsturismen, öka möjligheterna för entreprenörer/verksamheter att kunna fungera som underleverantörer till mat-, konferens- och logianläggningar.

Hemsida

Hemsidan www.nedredalalven.se vidareutvecklas successivt och bestod vid utgången av 2011 av ca 700 sidor, varav svenska 190, engelska 125, tyska 125, polska 125 samt franska 125. Därtill ingår ett stort antal sidor som kan laddas ner, Word- och Pdf-dokument. Ett 75-tal turistiska verksamheter har tagit tillvara möjligheten att finnas med på sidan. På hemsidan finns information om NeDa även vid sidan av turistiska budskap, bl.a. presentationer av NeDa:s totala verksamhet genom de årliga förvaltningsberättelserna, av NeDa-kommunerna, information om fiske, flytta hit, m.m. Turistföretag i NeDa-området har erbjudits möjlighet att för en låg kostnad medverka på hemsidan med sin egen presentation och för en mindre ersättning att få materialet översatt till engelska, tyska, franska samt polska.

Då hemsidans uppbyggnad börjar bli omodern påbörjades i slutet av året programmering av en ny hemsida.

Onlinebokning via hemsidan vidareutvecklas successivt. Hjälp och stöd kring systemets möjligheter för logianläggningar, aktivitetsentreprenörer och besöksmål är fortsatt en av de viktigaste satsningarna NeDa kan bistå sina turistintressenter med. Genom att utnyttja Internets försäljningsmöjligheter kan NeDa-områdets nätverk stärkas affärsmässigt och nödvändig produktutveckling ske där olika leverantörers utbud kan tillgängliggöras och paketeras. Turistföretagen erbjuds även att ett länkat bokningsfönster integreras i företagets egen hemsida.

NeDa:s erbjudande till entreprenörer/anläggningar i området att marknadsföra sig och vara bokningsbara online på **Visit Sweden** (Sveriges nationella turistorgan) har lett till att anläggningar nu finns bokningsbara på Sveriges officiella turistwebbsida www.visitsweden.com. Vi har också ett erbjudandetill utländska agenter att boka direkt online.

Mässdeltagande

Den 8-11 mars medverkade NeDa för 25:e året i rad på **Vildmarksmässan** med en av de största montrarna på 150 m². Ett drygt 20-tal utställare från nätverket deltog.

Den 25-26 augusti deltog NeDa med utställare från nätverket i **Hebymässan** i Östa. Genom Nationella turistfiskeprojektet/SwedenFishing.com deltog NeDa på mässor i Prag 27-29 januari, Paris 17-18 februari, Bologna 24-26 februari, Warszawa 1-4 mars och Utrecht 30/11-2/12. Besök har skett från vår viktigaste researrangör i Tjeckien.

Mötesverksamhet med NeDa:s turistintressenter

På NeDa:s e-mailista finns ca 130 turistföretag och därtill kommunala turistfunktioner i Nedre Dalälven, vilka återkommande inbjuds till olika tema- och planeringsmöten.

Fortlöpande har personalen på NeDa haft omfattande samtal, frågor och besök av medverkande befintliga och blivande turistentreprenörer, vilket är en tidsmässigt större andel av arbetstiden än man oftast är medveten om.

Flytta hit

Målområdet för "Flytta Hit"-kampanjen är Uppsala/Storstockholm. NeDa:s marknadskontakter genom åren vid mässhändelserna och utställningar, kontakter med mäklare och i andra sammanhang visar en tydlig bild av vad marknaden efterfrågar. I enlighet därmed är det äldre hus och gårdar på landsbygden och i tätorternas kulturmiljöer som lyfts fram i marknadsföringen. Marknadsföringsinsatserna sker i nära samarbete med berörda kommuner och regionens mäklare.

Varumärkesundersökning av Nedre Dalälven och besöksmätning

Varumärkesundersökning av Nedre Dalälven

Under 2012 året har två separata varumärkesundersökningar gjorts genom SveMa - Svenska Marknadsundersökningar AB. En i Vi bilägare för hela Sverige och en i Metro i Storstockholm. Mycket glädjande är att Nedre Dalälven väldigt tydligt och helt dominerande förknippas med just det NeDa arbetar med (exklusive mygg) och de buskap NeDa vill nå ut med. I undersökningen genom Metro Stockholm förknippas Nedre Dalälven med Turism/turistområde (35,1 %), Natur/naturområde (15,5 %), Fiske/fiskeområde (9,6 %). I Vi bilägare för hela Sverige var fördelningen Skog & natur (29,3%), Fiske/fiskeområde (21,8%), Naturupplevelser 12,1 %.

Anmärkningsvärt men bra för området är att mygg i den mån det överhuvudtaget nämns utgör max 1 % av svaren

Besöksutvecklingen

Inom ramen för Länsstyrelsernas projekt den regionala landskapsstrategin Människor, mygg och natur vid Nedre Dalälven, som är ett samarbete mellan länsstyrelserna i Gävleborg, Uppsala, Dalarnas och Västmanlands län, har under 2012 tagits fram en forskningsstudie för att genomföra en analys av vilka samhällsekonomiska kostnader den rikliga myggförekomsten vid Nedre Dalälven orsakar. Inom ramen för denna har Resurs AB haft uppdraget att ta fram en tidsseriestudie av turistnäringen i Nedre Dalälvsområdet. I den myggdrabbade delen av Nedre Dalälven kan man inte påvisa något klart samband mellan myggförekomst och besöksutveckling. Det totala antalet gästnätter i området på campingplatser, hotell och vandrarhem har under juni – augusti 2008 – 2012 ökat med 37 % och på campingplatser med 49 %. Samtidigt konstaterar man att beläggningen gått ner kraftigt under perioden vid en av de större hotellanläggningarna p.g.a. konkurser.